

OBRANA DOKTORSKE DISERTACIJE

Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u akademskoj je godini 2014./2015. obranjena i druga doktorska teza. Svečani akademski čin održan je u srijedu, 9. rujna 2015., u Velikoj dvorani KBF-a, s početkom u 16 sati. Don Jure Strujić, polaznik poslijediplomskog doktorskog studija *Kršćanstvo i suvremena kultura* obranio je doktorski rad s temom *Evangelizacijsko poslanje Crkve i novi oblici komunikacije*, pod vodstvom mentora prof. dr. sc. Ante Mateljana.

Don Jure Strujić (1959.) župnik je u Župi Presvetoga Trojstva u Sitnu Donjem. Osnovnu školu završio je 1973. u Docu Donjemu, a maturirao je 1977. godine u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Splitu. Na filozofsko-teološkom studiju Teologije u Splitu diplomirao je 1984. godine. Iste je godine zaređen za svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije. Bio je odgojitelj u Nadbiskupskom sjemeništu u Splitu od 1983. do 1984. i župski pomoćnik u sljedećim župama: Metkoviću (Sv. Nikola), od 1984. do 1986., Dugopolju, od 1986. do 1988., Splitu – Župa Sv. Križa (Varoš) 1988. Župnik je u Makarskoj, u Župi Kraljice Mira, od 1988. do 1992., te upravitelj Dijecezanskog marijanskog svetišta Vepric od 1989. do 1990., potom župnik u Muću Donjemu od 1992. do 1993., a od 1993. do 2015. godine bio je župnik u Splitu, u Župi Pohođenja B. D. Marije (Spinut).

Voditelj je knjižnice Teologije u Splitu, odnosno Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu od 1992. godine.

Don Jure je bio član različitih biskupijskih vijeća: Nadbiskupijskoga katehetskog vijeća od 1985. do 1987., Nadbiskupskog vijeća za pastoral turizma od 1985. do 1987. godine, te član Nadbiskupskog misijskog vijeća od 1985. do 1987.

Od godine 2010. je na poslijediplomskom studiju *Kršćanstvo i suvremena kultura* Katoličkoga bogoslovnog fakulteta, Sveučilišta u Splitu. Tu je 15. listopada 2012. obranio magistarski rad s temom: *Evangelizacijsko poslanje Crkve pred izazovom novih oblika masovne komunikacije*.

Svečani akademski čin započeo je molitvom, nakon čega je moderatorica pozdravila profesore, članove ispitnog povjerenstva, kandidata i nazočne goste.

Moderatorica je potom predstavila članove ispitnog povjerenstva, u sastavu: izv. prof. dr. sc. Anđelko Domazet, predsjednik, prof. dr. sc. Ante Mateljan, mentor, i izv. prof. dr. sc. Jerko Valković.

Prvi dio akademskog čina bilo je izlaganje Jure Strujića u trajanju od pola sata.

U izlaganje je uveo govorom o medijima i njihovom utjecaju i načinu na koji određuju i mijenjaju naše navike, potrebe, politička i etička opredjeljenja i Crkvi koja nove medije prihvaća kao "divne Božje darove" i želi biti aktivna u svijetu medija, te u njima pronaći prostor za evangelizaciju.

U svom doktorskom radu kandidat je izložio koji je utjecaj medija na društvenu svijest, te prikazao nastojanja Crkve da se aktivnije koristi novim medijima i iskoristi njihove mogućnosti za navještaj Evanđelja, ali je i ukazao na opasnosti vezane uz nove medije, poput otuđenja, virtualnog nasilja i relativiziranja društvenih, moralnih i vjerskih vrijednota.

Kandidat je, uz popratnu prezentaciju, predstavio rad koji ima pet poglavlja: Evangelizacijsko poslanje Crkve i komunikacija; Obilježja novih oblika masovne komunikacije; Učiteljstvo Crkve pred sredstvima masovne komunikacije; Papinske poruke za svjetski dan medija (1967.-2015.) i Novi mediji: izazov za evangelizaciju.

U prvom dijelu riječ je o evangelizacijskom poslanju Crkve koja teži nasljedovanju Krista "savršenog komunikatora" gdje je posebno obradio značenje i konkretne oblike korištenja riječi, tiska i slike u evangelizaciji, potom mogućnosti radija, filma i televizije kao trajnih evangelizacijskih pomagala. U ovom poglavlju kandidat se je osvrnuo i na temu inkulturacije Evanđelja kao dinamičnog procesa.

U drugom dijelu disertacije kandidat je obradio obilježja novih medija: dinamičnost, otvorenost, brzinu, interaktivnost i multimedijalnost. Naglasio je da se upravo tu otvara prostor raznim otuđenjima, ovisnostima, mnogostrukim identitetima, raznim manipulacijama i diskriminacijama.

Treći dio rada sadrži analizu crkvenih dokumenata i njihov suodnos, od vremena pape Lava XIII. do Ivana XXIII., Pavla VI., Ivana Pavla II., Benedikta XVI. i konačno sadašnjeg pape Franje. Posebno značenje imaju dokumenti koje je donijelo Papinsko vijeće za sredstva društvene komunikacije te dokumenti Hrvatske biskupske konferencije o medijima.

Četvrti dio rada posvećen je papinskim porukama od 1967. do danas, koje se počevši od II. Vatikanskog koncila do danas objavljuju u prigodi Svjetskog dana društvenih komunikacija. Te su poruke jasno pokazale otvorenost Crkve prema društvenim komunikacijama, donoseći pastoralne smjernice, ukazujući na prednosti i poteškoće koje su vezane uz razvoj medija te potičući na korištenje novih evangelizacijskih mogućnosti. Papinske poruke obrađene su kronološki i sadržajno.

Peto, završno poglavlje, sintetizira prethodna, ali je i programatsko, jer ukazuje kako se na konkretan način evangelizacija može ostvarivati putem suvremenih sredstava društvene komunikacije koji na internetskoj podlozi nude multimedijalnost i interaktivnost. Sve to popraćeno je konkretnim primjerima.

Drugi dio akademskog čina bili su osvrti članova povjerenstva. Prvo je riječ dobio član izv. prof. dr. sc. Jerko Valković, koji je naveo je kako ovaj doktorat višestruko vrijedan doprinos znanstvenoj obradi teme te da dobro kontekstualizira problematiku i aktualnost izazova evangelizacije u sadašnjem vremenu i neposrednoj budućnosti. Kompleksna tematika s kojom se kandidat suočio obrađena je sustavno i cjelovito te pruža uvid u nove mogućnosti evangelizacije putem novih digitalnih medija. Literatura kojom se kandidat koristio je obilna, relevantna i ažurirana i tko se bude bavio ovom temom, neće moći zaobići ovu disertaciju.

Kandidatu je uputio dva pitanja: Kako pomiriti različite metode komuniciranja (vertikalnu i horizontalnu), tj. kako će Crkva, imajući u vidu svoju hijerarhijsku strukturu moći izaći i postati medij komunikacije koja je bitno obilježena ovim horizontalnim modelom?

U radnji je riječ o potrebnom dijalogu između dviju stvarnosti: Crkve, s jedne strane, i svijeta medija, s druge. Koliko god su ti svjetovi usmjereni jedan na drugoga, ipak se uočava različitost između medija i Crkve. Kako pomiriti crkvenog načina komuniciranja i djelovanja svijeta medija?

Na prvo postavljeno pitanje kandidat je odgovorio kako je bit nove komunikacije dvosmjernost i ta dvosmjernost potiče Crkvu, koja je navikla u komunikaciji imati pasivne slušatelje, da bitno promijeni način komunikacije, koji bi uključivao oslušivanje reakcija i dinamičnost u kojoj u procesu komunikacije svi aktivno sudjeluju.

U odgovoru na drugo pitanje kandidat je istaknuo razliku između pravila medijskog komuniciranja i osobitosti koje bi crkveno komuniciranje trebalo imati. Medijsko komuniciranje opterećeno je imperativom profita, zabave, zanimljivosti, a crkveno komuniciranje bi, ako želi ostati autentični navještaj Evandjelja, moralo biti slobodno od spomenutih karakteristika. U tom smislu Crkva u komunikacijskom procesu treba sudjelovati na svoj specifičan način, slobodna u navještaju, očita u autentičnosti poruke i nesputana profitnim ili zabavljačkim interesima. Taj proces prilagodbe je u tijeku i on mora iznjedrati nove načine crkvenog komuniciranja.

Potom je riječ dobio mentor prof. dr. sc. Ante Mateljan, koji je naglasio kako je ova doktorska disertacija značajan istraživački rad. Pohvalio je primjerno korištenje znanstvene metodologije te

naglasio da je kandidat smisleno posložio problematiku, upućujući na nove perspektive u evangelizaciji. Ovaj rad stoga nije posljednja riječ o navedenoj problematici, nego upravo otvara prostor novim perspektivama. Stoga može biti dobar poticaj za daljnja istraživanja i radove. Kandidat je svjestan opasnosti da se novim medijima pristupi ili previše optimistično – kao da će oni po sebi riješiti probleme komunikacije i navještaja – ili pak previše pesimistično, smatrajući ih velikom smetnjom za autentičan kršćanski navještaj. Pohvalio je kandidata što je ostao na razini optimistične razboritosti i poželio mu da nastavi rad na ovom području, važnom za kršćansku evangelizaciju.

Potom je kandidatu uputio dva pitanja: Postoji li potreba intenzivnijeg razgovora na svećeničkim skupovima o novim oblicima i mogućnostima korištenja nove digitalizacije u navještaju? Može li se i do koje mjere predvidjeti razvoj novih tehnologija u području komunikacija i kako bi to moglo utjecati na kršćanski navještaj?

U odgovoru na prvo pitanje kandidat je istaknuo kako bi se u mnogovrsnosti tema koje se na svećeničkim skupovima izlažu tema komunikacije dobro uklopila te da bi ona mogla otvoriti i nove perspektive u komunikacijsko-evangelizacijskom djelovanju Crkve.

Odgovarajući na drugo pitanje, kandidat je rekao kako razvoj duha ne prati brz tehnološki razvoj, te se događa da mnogi ljudi, pa i u crkvenim krugovima, duhovno nisu dorasli mogućnostima koje im nudi tehnologija.

Na posljetku, riječ je preuzeo predsjednik povjerenstva, izv. prof. dr.sc. Anđelko Domazet, koji je istaknuo kako je medijska pismenost jedna od ključnih kompetencija današnjeg vremena, a novi mediji su novi komunikacijski prostori, mjesta gdje Crkva može susresti čovjeka. Činjenica da doktorski rad ima oko 2000 bilježaka te obimnu literaturu potvrđuje da je kandidat duboko ušao u problematiku kojom se bavi. Pohvalio je razboritu ravnotežu između klasičnog pastoralala i evangelizacije putem društvenih mreža, kojom rad odiše. Istaknuo je i čitkost te razumljivost napisanog teksta. Kao zamjerku predsjednik povjerenstva je naveo da u radu ima ponavljanja sličnih misli, te da se kandidat koji put upušta u dociranje.

Potom je kandidatu uputio sljedeća pitanja: Kako se u ovom novom, digitalnom medijskom pastoralu, može ostvarivati dimenzija slušanja, sukladna "klasičnom" pastoralu žive komunikacije? Zašto se ima dojam da su nastupi svećenika u medijima nedorasli zahtjevima novih sredstava društvene komunikacije?

U odgovoru na prvo pitanje kandidat naglašava kako dimenzija slušanja nije dovoljno zaživjela u crkvenoj komunikaciji, jer se još

uvijek pribjegava jednosmjernom komunikacijskom procesu. Nedostatak slušanja može se očito vidjeti u nedostatku otvorenih foruma na crkvenim portalima i *web* stranicama. Očito će trebati više hrabrosti i transparentnosti i nove spremnosti kako bi crkvena dimenzija slušanja u novoj komunikaciji ozbiljnije zaživjela.

U odgovoru na drugo pitanje kandidat je istaknuo kako u govoru svećenika često nedostaje transparentnosti, jasnoće, mjesta za govor o vlastitim manama, ali i transparentno prezentiranje svojih uspjehe (npr. na karitativnom planu), kako bi ljudi dobili potpuniju sliku Crkve. Na kraju je zaključio kako bi intenzivnija medijska aktivnost trebala biti prisutnija.

Nakon kandidatovih odgovora na pitanja završena je procedura obrane doktorske disertacije, te se povjerenstvo povuklo na konzultacije, gdje su donijeli zajedničku prosudbu rada, obrane i ocjenu. Po povratku predsjednik je obznanio da je Jure Strujić uspješno obranio doktorsku disertaciju s najvišom ocjenom, *summa cum laude*.

Povjerenstvo je osim toga kandidatu predložilo da za objavu cjelovitog doktorskog rada skрати 4. poglavlje, koje je u ovom obliku preopširno. Osim toga, predloženo je da kandidat prigodom 50. obljetnice Dana sredstava društvenih komunikacija dorađeno 3. i 4. poglavlje objavi kao zasebno djelo.

Nakon svega uslijedile su čestitke članova povjerenstva.

Ivana Župa